

Manual för digitalisering av kartor över dikningsföretag från före 1920, som är arkiverade hos Lantmäteriet

Lars Brander
HUT Skåne

2011-11-03
Reviderad 2013-02-04

Detta projekt är delfinansierat med EU-medel via Länsstyrelsen i Skåne

---

Innehållsförteckning

Förord	3
Sammanfattning	3
Att upprätta en lista över dikningsföretagen	4
I första hand: register hos Länsstyrelsen	4
I andra hand: Lantmäteriets register	4
Sökning efter en bestämd akt hos Lantmäteriet	5
Förteckningens utformning	5
Tidsaspekten	6
Beställning från Lantmäteriet	6
Leverans från Lantmäteriet – inledande arbete	6
Leveransens struktur	6
Index och leveranskontroll	7
Mappsystem	7
Rektifiering och digitalisering	8
Höjddata	10
Attributdata	11
Tips vid rektifiering	11
Akter utan kartor	12
Tips vid digitalisering	12
Hur skall materialet göras tillgängligt?	12

Förord

Denna manual har skapats inom ramen för den första etappen i ett projekt som drivs av Hållbar Utveckling Skåne (HUT Skåne). HUT Skåne är en ideell förening som grundades 1998. Föreningen arbetar med ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling och agerar för ökad samverkan mellan organisationer. Bland de 80 medlemsorganisationerna återfinns bland annat majoriteten av de skånska kommunerna, Svenska Röda Korset, E.ON, Region Skåne, Länsstyrelsen i Skåne, Naturskyddsföreningen, Lunds stift och Malmö Högskola.

Projektet är under etapp 1 och 2 finansierat via bidrag från Länsstyrelsen i Skåne län och Region Skånes miljöfond. Ett mindre bidrag till just denna manual har erhållits från Länsstyrelsen i Jönköping.

Frågor om manualen kan riktas till Lars Brander, HUT Skåne, som skrivit huvuddelen av texten, eller till Gösta Regnéll, Länsstyrelsen i Skåne län.

Sammanfattning

Manualen dokumenterar hur arbetet med digitalisering av Lantmäteriets kartor över dikningsföretag har bedrivits i Skåne län. Manualen är utformad så att den skall underlätta motsvarande arbete i andra län.

Olika benämningar finns för de samfälligheter som genom tiden bildats med stöd av olika lagstiftning med syftet att torrlägga mark och att avvattna markområden. Det vanligaste är att de kallas dikningsföretag, torrlägningsföretag eller sjösänkingsföretag. I manualen används genomgående benämningen *dikningsföretag*.

Manualen tar upp de olika stegen i arbetet med betoning av de moment som har bedömts som mest kritiska. I huvudsak gäller det att

1. Upprätta kontakt med Lantmäteriet och säkerställa deras medverkan i projektet.
2. På enklaste sätt framställa en lista över dikningsföretag arkiverade hos Lantmäteriet, i en form som Lantmäteriet kan använda för att söka fram filer för leverans.
3. Skapa ordning i det levererade materialet för att kunna arbeta effektivt.
4. Framställa kartskikt, med lämpliga attributdata, i ett GIS-program.
5. Göra kartskikten tillgängliga för tilltänkta användare och beskriva hur man finner ursprungshandlingarna digitalt hos Lantmäteriet.

Att upprätta en lista över dikningsföretagen

Man skulle föreställa sig att det enklaste sättet att framställa en förteckning över dikningsföretag i Lantmäteriets arkiv skulle vara att använda Lantmäteriets sökvägar. Så är det emellertid inte.

I första hand: register hos Länsstyrelsen

För att kunna starta arbetet, bör man på respektive länsstyrelse först söka efter ett register över dikningsföretagen.

När lantbruksnämnderna avskaffades 1993 överfördes deras arkiv i huvudsak till länsstyrelserna. Skåne län bildades 1997 genom sammanslagning av Malmöhus och Kristianstads län. I båda länen har det visat sig att arkiven som överförts från respektive lantbruksnämnd innehåller register över dikningsföretagen. Det rör sig rent fysiskt om en pärm med litet olika utformning för varje län. Förmodligen har en viss central styrning utövats av dåvarande Lantbruksstyrelsen, så att ett sådant register verkligen har upprättats vid varje lantbruksnämnd i landet. I båda de skånska pärmarna finns blad för varje socken, där dikningsföretagen är ordnade kronologiskt. Huvuddelen av en sådan förteckning gäller de akter från socknen som arkiverats vid Lantbruksnämnden, men varje förteckning inleds med en lista över de dikningsföretag som finns arkiverade hos Lantmäteriet, det vill säga akter från före år 1920. Det var naturligtvis av stor betydelse för Lantbruksnämndens förrättningsmän att ha översikt över det äldre materialet. I Skåne har de båda registren hos Länsstyrelsen visat sig mycket tillförlitliga. Stickprovsvis har kontroller gjorts i åtskilliga socknar, genom att läsa igenom det "Kronologiska registret" hos Lantmäteriet (beskrivet nedan), men sådana sökningar har inte tillfört mycket ytterligare, utom i vissa speciella socknar som flyttats mellan länen i samband med kommunsammanslagningar. Länsstyrelsens listor för dessa socknar har i några fall visat sig vara ofullständiga. I sådana "gränssockenar" rekommenderas alltså en kontroll.

Sammanlagt har i Skåne påträffats drygt 1700 vattenakter i Lantmäteriets serier, att jämföra med 3750 i Lantbruksnämndernas/Länsstyrelsernas serier.

I andra hand: Lantmäteriets register

Finns inget register bevarat hos Länsstyrelsen, måste man söka hos Lantmäteriet. Enklast görs detta via "Historiska kartor" på deras hemsida.

<http://historiskakartor.lantmateriet.se/arken/s/advancedsearch.html>

I rullistan för "Åtgärd" skrivs lantmäteriförrättningens benämning in. Dikningsföretagen bör vara arkiverade som "Vattenåtgärd", men kan även kallas "Syneförrättning". Vår erfarenhet visar att i Kristianstads län har handlingarna ofta hamnat under rubriken "Diverse" i en särskild serie skild från sockenserierna. En sådan serie fanns inte i Malmöhus län. Vanligt i båda länen är att dikningsföretag kategoriserats felaktigt, ofta som "Vägåtgärder" (kanske på grund av att Väg och Vatten har samma begynnelsebokstav?).

Lantmäteriets arkiv är sorterat sockenvis. Stora dikningsföretag och sjösänkningar som sträcker sig över flera socknar kan vara registrerade i endast en av dessa socknar, även om

hänvisningar kan förekomma. Om man då söker i en specifik socken är det inte säkert att man hittar alla dikningsföretag som faktiskt finns i socknen.

Ett ganska säkert sätt att söka i Lantmäteriets system är att välja ”Kronologiska registret” för varje socken i länet och leta igenom detta fram till 1920 för att finna dikningsföretagen. Det är dock ett omfattande och mycket koncentrationskrävande arbete, eftersom huvuddelen av akterna hos Lantmäteriet gäller helt andra frågor. Ibland kan också rubrikerna vara kryptiska, så att man måste titta på handlingarna för att förstå om det gäller ett dikningsföretag. Det är därför att rekommendera att försöka lokalisera det register som bör finnas vid Länsstyrelsen.

Sökning efter en bestämd akt hos Lantmäteriet

Om man söker en bestämd akt som man känner och inte avser att upprätta en fullständig lista kan man pröva genvägar. Sådan sökning finns beskriven på:

<http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/Vattenarkivet/Manual%20Lantmäteriet%2020100607.pdf>

Förteckningens utformning

Förteckningen över dikningsföretagen bör upprättas i en form som är optimal när Lantmäteriet skall söka ut de behövliga filerna (Fig. 1).

I Skåne valde vi att efter samråd med Lantmäteriet leverera en Excelfil där varje dikningsföretags identitet gavs på en rad, på formen

xx-SSS-yyy, där

- xx är länsbeteckning (11 för Kristianstads län, 12 för Malmöhus län och senare även för Skåne län)
- SSS är beteckning på serie, bestående av tre bokstäver. I allmänhet är de tre bokstäverna en förkortning för en socken, men i Kristianstads län finns också en ”Diverse”-serie (DIV)
- yyy är löpnummer i serien.

12-ALL-234 är alltså akt nummer 234 i Allerums socken i Malmöhus län.

LM-AKT
11-AND-68
11-AND-69
11-AND-77
11-AUS-125
11-AUS-126
11-AUS-132
11-AUS-145
11-AUS-148
11-BAR-131
11-BJÖ-156
11-BJÖ-48
11-BLS-32
11-BOJ-118
11-BOJ-124
11-BOJ-128
11-BOJ-130

Figur 1: Utdrag ur förteckningen som skickades till Lantmäteriet

Tidsaspekten

Denna lista över dikningsföretagen och de akter vars kartbilder ska efterfrågas från Lantmäteriet måste tas fram i god tid före projektstart. Arbetet kan ta olika lång tid beroende på hur mycket som redan är framtaget och hur bra ordning det är i registren. Räkna med att det kan ta lång tid om man måste söka i Lantmäteriets kronologiska register för varje socken.

Beställning från Lantmäteriet

Allt material måste sedan beställas från Lantmäteriet. För arbetet behöver man i princip bara de bilder som föreställer kartor. För kvalitetens skull bör man ha kopior av de tif-bilder som ursprungligen skapats genom skanningen. Trots att Lantmäteriet erbjöd leverans även av övriga bilder (andra ritningar, textsidor etc), valde Länsstyrelsen i Skåne att endast önska kartorna. Målet för verksamheten har nämligen varit att upprätta en bra översiktskarta över dikningsföretagen och deras båtnadsområden tillsammans med attributdata som ger en sökväg eller länk. När det gäller själva handlingarna bedömde Länsstyrelsen att det korrekta är att hänvisa till den myndighet som är arkivhållare; även om det inte torde bli nämnvärda förändringar i detta gamla material, kan det inte uteslutas att t ex någon bristfälligt inskannad akt kommer att skannas om. Då är det enbart en nackdel om material finns på flera håll, där uppdatering inte sker. Akterna är lätt tillgängliga för både länsstyrelserna och allmänheten över nätet och de har rutinmässigt utnyttjats vid arbetet med bilderna.

Tänk på att ta hänsyn till Lantmäteriets leveranstid och etablera en kontakt i god tid för att bekräfta att den utformning av förteckning som vi tillämpat i Skåne fortfarande är den som Lantmäteriet önskar.

Leverans från Lantmäteriet – inledande arbete

Leveransens struktur

Filerna levererades i vårt fall på DVD-skivor från Lantmäteriet. För gamla Kristianstads län efterfrågades 576 akters kartbilder. Dessa levererades på 18 DVD-skivor.

Två index låg på varje skiva, ett över de akter som finns på skivan, samt ett gällande hela leveransen. Dessa index omfattar hela akterna, alltså även det textmaterial som tillhör akterna (Fig. 2).

11-AND-68	/lm11/83197/000039.tif	/arken/org/links/lm11/83197/000039.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000344.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000344.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000345.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000345.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000346.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000346.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000347.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000347.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000348.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000348.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000349.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000349.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000350.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000350.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000351.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000351.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000352.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000352.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000353.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000353.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000354.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000354.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000355.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000355.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000356.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000356.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000357.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000357.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000358.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000358.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000359.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000359.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000360.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000360.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000361.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000361.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000362.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000362.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000363.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000363.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000364.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000364.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000365.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000365.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000366.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000366.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000367.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000367.tif
11-AND-68	/lm11/82933/000368.tif	/arken/org/links/lm11/82933/000368.tif

Figur 2: Utdrag ur levererat index, innehållande samtliga filer gällande akten 11-AND-68. En eller flera av dessa filer är levererade kartbilder.

Index och leveranskontroll

- Kopiera index till ett excel-dokument.
- Ta bort de delar som är irrelevanta, genom att jämföra med namnen på levererade filer, så erhålls ett index över de kartbilder som ska digitaliseras.
- Gå igenom materialet och kontrollera att allt efterfrågat material finns med och att tif-filerna går att öppna (vi hade svårigheter med detta i flera fall och fick begära ny leverans av delar av materialet).
- Dubbelkolla gärna kartorna mot Lantmäteriets register, så att ingen karta saknas. Antalet kartor per akt varierar, men är oftast en per akt. Genomsnittligt var kartorna något färre men större än i det yngre materialet från Lantbruksnämndernas tid, som vi hade erfarenhet av sedan tidigare.

Exempelvis kan det nämnas att för Kristianstads län med 586 kartbilder tog detta inledande arbete med leveransen c:a 6 arbetsdagar för en person. Processen med att kopiera filerna från DVD-skivorna kan göras parallellt på flera datorer för att korta ner tiden.

Totalt rör det sig i Skåne om 127 akter som inte hade kartor som kunde digitaliseras, vilket motsvarar drygt 7 % av det totala antalet. I tre fall saknades akten hos Lantmäteriet.

Mappsystem

1. Kopiera det levererade materialet till en mapp på säker plats. Låt indexet över filerna hänvisa till denna mapp. Notera också hur många originalen är för att kunna kontrollera att inga bilder av misstag raderas vid kopieringen.
2. Arbeta sedan sockenvis.

3. Skapa en mapp med namnet "Bilder att georeferera" samt undermappar med sockennamn.
4. Kopiera filerna för varje socken till dessa undermappar men behåll originalen i den totala mappen.
5. En tabell över antalet akter och kartbilder i varje socken är värdefull att framställa, bland annat eftersom man med hjälp av den kan räkna ut antalet bilder i varje kommun. Och ett kommunalt bidrag till verksamheten, som kan vara en möjlig finansieringsväg, bör grundas på kännedom om antalet kartor i varje kommun – inte på antalet akter.

Skapa sedan en mapp med namnet "Georefererade bilder" samt även här undermappar för varje socken. Dessa bilder används sedan vid digitaliseringen.

Nu har man en bra överblick över materialets omfattning, i och med att man vet hur många kartbilder som levererats från Lantmäteriet och hur många som finns i varje socken och kommun. Därmed går det att göra en kostnadsberäkning för att kunna söka vidare finansiering.

Rektifiering och digitalisering

Kartbilderna georefereras och rektifieras mot lämpliga underlagskartor, som fastighetskartan i skala 1:10 000 och LMV ortofoton (Fig. 3). Även ett skikt med fastighetsgränser kan vara användbart, men är ofta inte tillräckligt noggrant. Om det finns äldre rektifierat kartmaterial tillgängligt, helst från den aktuella tidsperioden, är detta naturligtvis till stor hjälp.

Häradsekonomiska kartan finns som digitala bilder för flertalet län. Ändå är pappersversioner av gamla kartor, som häradsekonomiska kartan, till god hjälp då de ger en bättre överblick beroende på sitt stora format.

Figur 3: Rektifierad karta över dikningsföretag.

I Skåne har vi också haft stor nytta av översiktskartor där dikningsföretagen varit tämligen korrekt inskissade som linjer. Förhoppningsvis finns sådana kartor även i andra län. I Malmöhus län hade man använt häradseconomiska kartan som underlag för översiktskartorna och i Kristianstads län den senare ekonomiska kartan. Hela detta material blev sedan digitaliserat under 1990-talet. I vissa fall var positionerna ganska missvisande och många dikningsföretag saknades helt på översiktskartorna, så att de fick rektifieras utan sådan ”hjälp”.

Vi har i Skåne arbetat i skalan 1:2 000 för att få en god noggrannhet vid rektifiering och digitalisering.

Tidsåtgången varierar kraftigt beroende på dikningsföretagets storlek, kartornas kvalitet och hur terrängen ser ut. Generellt kan man säga att ett litet dikningsföretag tar längre tid att hitta på underlagskartan än ett stort, men att det stora i gengäld tar längre tid att digitalisera. Har marken blivit skogsplanterad sedan dikningen gjordes kan det också vara mycket svårt och ta lång tid att placera kartbilden på rätt ställe. För de första socknarna har vi haft en tidsåtgång för rektifiering och digitalisering på i genomsnitt 4 timmar per kartbild. Då ingår tid för möten och annat som inte är direkt arbete med kartmaterialet. Mot slutet av projektet låg genomsnittstiden på 2,5 - 3 timmar per bild. Till detta kommer tiden för allt förberedande arbete som att kopiera och kontrollera Lantmäteriets leverans samt att skapa ett användbart index. En hel del småfel uppstod i leveranserna, vilket orsakade några veckors arbete sammanlagt innan arbetsmaterialet kändes tillräckligt klart för att arbetet skulle kunna börja på allvar.

Figur 4: Dikningsföretaget i figur 3, med dike/rör och båtnadsområde, och med ortofoto som bakgrund.

Två separata kartsnitt skapas, ett för själva diket eller rörläggningen och ett för båtnadsområdet (Fig. 4). I kartsnittet görs ingen skillnad på öppna och rörlagda diken. Många

öppna diken har i efterhand lagts igen med rör. Vill man veta hur det ursprungligen såg ut kan man få denna information i Lantmäteriets handlingar

Höjddata

Lantmäteriet arbetar för närvarande med att ta fram en ny nationell höjdmodell med hög och känd kvalitet, genom laserskanning över hela landet. Dessa höjddata har tillräckligt hög upplösning för att kunna utgöra en god hjälp vid rektifieringen. Grunddatan kräver dock bearbetning för att kunna användas praktiskt. Bilderna nedan (Fig. 5) visar en höjdsuggningsmodell gjord av Länsstyrelsen i Skåne, baserad på höjddatan ”GSD-Höjddata, grid 2+”, jämförd med ett färgortofoto över samma område.

Figur 5: Höjdsuggning grundad på höjddata, jämförd med färgortofoto över samma område.

Strukturer som öppna diken, stenmurar och vägar syns tydligt även i skogsmark där träden annars skymmer sikten.

Mer information om den nya nationella höjdmodellen finns på www.lantmateriet.se (Startsida/Kartor/Höjdinformation/Ny nationell höjdmodell), eller direkt på http://www.lantmateriet.se/templates/LMV_Page.aspx?id=18115

Attributdata

De båda kartskikten ges i princip samma attributdata.

Linjeskikt

Namn på dikningsföretaget	Ange dikningsföretagets namn
Avslutandeår	Årtalet anges som ett numeriskt fält i en egen kolumn för att möjliggöra sökning till exempel efter alla företag som anlagts under en viss period
Hänvisning	Eventuella hänvisningar till nyare eller äldre akter som helt eller delvis överlappar, omprövningar etc.
Anmärkning	Eventuella oklarheter i sträckningen, osäkerheter vid rektifieringen eller andra tvivelaktigheter
Aktnamn	Lantmäteriets aktnamn på formen xx-SSS-yyy
Längd	Dikets längd (kan räknas ut av programmet)
Namn på rektifierad bild	Den rektifierade kartbildens namn.

Båtnadsskikt

Namn på dikningsföretag	Ange dikningsföretagets namn
Avslutandeår	Årtalet anges som ett numeriskt fält i en egen kolumn för att möjliggöra sökning till exempel efter alla företag som anlagts under en viss period
Hänvisning	Eventuella hänvisningar till nyare akter, omprövningar etc.
Anmärkning	Ange eventuella oklarheter i båtnadsområdets utbredning, osäkerheter vid rektifieringen eller andra tvivelaktigheter
Aktnamn	Lantmäteriets aktnamn
Area	Båtnadsområdets area (kan räknas ut av programmet)
Namn på rektifierad bild	Den rektifierade kartbildens namn

(Eventuellt kan sockennamn i klartext och kommunnamn läggas till i attributen. Även länkar kan läggas till.)

Tips vid rektifiering

- Var misstänksam mot riktningen på den norrpil som oftast finns på kartan, i synnerhet om den pekar rakt uppåt.
- Kartans skalstreck är däremot ganska pålitligt, och användbart för att inledningsvis få rätt storlek på kartan.
- Tänk på att dikets läge var det viktigaste då kartan ritades. Kyrkor, hus och gränser, som normalt är tillförlitliga objekt vid rektifiering, är här ibland endast översiktligt utritade.
- Brunnar kan på ortofoton vara synliga i åkermark och är då utmärkta att använda. Tillförlitliga brukar också vägkorsningar, broar och järnvägar vara.
- Objekt som är ritade utanför båtnadsområdet går sällan att lita på vid rektifieringen.
- En del dikningsföretag, särskilt de som är mycket små, kan vara svåra att hitta. För att göra sökområdet snävare kan man försöka använda fastighetsbeteckningen. Tyvärr går det inte att direkt använda de gamla fastighetsbeteckningar som anges i akterna, utan man måste söka i fastighetsdataregistret hos Lantmäteriet för att få aktuell fastighetsbeteckning. De gamla beteckningarna har oftast bara ett nummer, till skillnad från idag då de anges med två nummer avdelat med kolon (t.ex. 142:4). Komplettera då med ":1" för att kunna göra sökningen. I fastighetsdataregistret får man – förmodligen

alltid – besked om att fastigheten inte finns, men också om vilka fastigheter den har gett upphov till vid t.ex. en delning. Söker man på de nya fastigheterna, finns de kanske inte heller, men så småningom närmar man sig tidpunkter, där man har chans att hitta fastighetsbeteckningarna på en karta.

Akter utan kartor

I ett fåtal fall fanns ingen karta till akten i Lantmäteriets arkiv. Vi har ännu inte tagit ställning till hur mycket arbete vi eventuellt skall lägga på att undersöka om det ändå går att fastställa vilket geografiskt läge dikningsföretaget hade, när det gäller dessa fåtaliga fall.

Avsaknaden av karta kan ibland bero på att akten t.ex. rör en ny fördelningsslängd för ett äldre dikningsföretag och att man då inte ritat en ny karta. I sådana fall bör en hänvisning göras från akten med den ursprungliga kartan. I andra fall finns helt enkelt ingen karta tillgänglig och dikningsföretaget kan då inte digitaliseras. I ytterligare fall finns endast profilritningen tillgänglig, och denna har ibland sådana tillskrivna uppgifter om fastighetsgränser och markägare att det genom ett djupgående detektivarbete möjligen skulle kunna gå att uppskatta dikets sträckning.

Tips vid digitalisering

Vid digitalisering kan man rikta de digitaliserade sträckorna. Tyvärr insåg vi inte den möjlighet detta ger i tid. Genom att systematiskt göra så att man digitaliserar i riktning nedströms, kan man sedan visa i vilken riktning vattnet rinner.

Vi har skapat en kolumn i attributtabeln, där vi vid digitaliseringen lägger in en direktlänk till akten hos Lantmäteriet. Fördelen med detta är att man slipper söka akten hos Lantmäteriet för det dikningsföretag man vill ha närmare uppgifter om, utan det kan göras med ett klick från kartskiktet. Nackdelen är att länken slutar fungera om Lantmäteriet gör sådana förändringar på sin hemsida som innebär att man ändrar adress till akterna.

Hur skall materialet göras tillgängligt?

Avsikten är att göra det skånska materialet tillgängligt för alla via karttjänsten på Länsstyrelsens webbsida. Aktörer som så önskar kommer även att kunna få de skapade shapefilerna för att använda dem i sina egna GIS-system. Om man är intresserad av innehållet i en enskild akt får man söka den i Lantmäteriets system. De rektifierade tif-bilderna kommer att sparas hos Länsstyrelsen.

